

Kraków, 13 marca 2017 r.

Szanowni Państwo

Zaproszenie do udziału w XXIII Konferencji Diagnostyki Edukacyjnej

Trwają prace nad przygotowaniem XXIII Konferencji Diagnostyki Edukacyjnej „**Diagnozowanie umiejętności praktycznych w toku kształcenia i egzaminowania**”, która odbędzie się w dniach 22-24 września 2017 roku w Łodzi. W załączeniu przesyłam wprowadzenie do tematyki Konferencji wraz z listą szczegółowych zagadnień i komunikatem organizacyjnym. Tematyka Konferencji jest bardzo aktualna. Konferencję współorganizują Polskie Towarzystwo Diagnostyki Edukacyjnej, Uniwersytet Łódzki, Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi i Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie.

W imieniu swoim i organizatorów Konferencji mam zaszczyt zaprosić do udziału w Konferencji licząc na cenny wkład w jej przebieg. Wszelkie informacje o warunkach zgłoszenia i udziału w Konferencji można znaleźć też na stronie ptde.org.

w imieniu Zarządu Głównego

Przewodniczący ZG PTDE

dr Henryk Szaleniec

Wprowadzenie do tematyki XXIII Konferencji Diagnostyki Edukacyjnej

Łódź, 22–24 września 2017 r.

Tematyką XXIII Krajowej Konferencji Diagnostyki Edukacyjnej w Łodzi będzie **Diagnozowanie umiejętności praktycznych w toku kształcenia i egzaminowania**. Traktujemy to jako kontynuację problematyki zeszłorocznej, XXII Konferencji Diagnostyki Edukacyjnej, w której główne akcenty zostały położone na **twórczość uczniów i nauczycieli** oraz na diagnozę tych dziedzin. Jesteśmy bowiem przekonani, że twórczość wymaga określonych umiejętności praktycznych i ich wykorzystania w działaniu. Problematyka diagnozowania umiejętności praktycznych była stale obecna na kolejnych konferencjach PTDE, lecz występowała w rozproszeniu. Obecnie chcemy się na niej skoncentrować, poddać pogłębionej analizie i refleksji rolę, jaką te umiejętności odgrywają we współczesnym kształceniu i egzaminowaniu. Mamy nadzieję, że będzie to sprzyjać postępom metodyki kształcenia uczniów i studentów, w tym przyszłych nauczycieli i wychowawców.

Umiejętności są rozumiane w dydaktyce jako posługiwanie się wiadomościami umożliwiające osiągnięcie określonego celu. **Umiejętności poznawcze**, jak czytanie i rozumowanie, służą dalszemu uczeniu się, a **umiejętności praktyczne**, jak projektowanie i przetwarzanie, pozwalają na skuteczne oddziaływanie na otoczenie materialne i społeczne. Są silnie powiązane, lecz w kształceniu ogólnym, dającym podstawę przyszłej specjalizacji ucznia, te pierwsze bywają przeceniane, a drugie – zaniedbywane.

W literaturze pedagogicznej umiejętności praktyczne rozumiane są bardzo szeroko. Od przyjmowania za umiejętność praktyczną: rysowania, czytania, pisania, posługiwania się komputerem i rozumowania matematycznego przez działania społeczne, jak poprowadzenie dyskusji, zorganizowanie wycieczki i wykonanie projektu dydaktycznego, aż do złożonych czynności fachowych wymienianych w podstawach programowych kształcenia zawodowego. Niektóre z tych czynności są wykonywane w rzeczywistości przyrodniczej i społecznej, a inne – to coraz liczniejsze – w świecie wirtualnym, symulującym tę rzeczywistość.

Umiejętności praktyczne są dwuwarstwowe. W **warstwie intelektualnej** obejmują umysłowe reprezentacje procesów przyrodniczych i społecznych, umożliwiające rozumienie, projektowanie i kontrolowanie tych procesów. W **warstwie sprawnościowej** obejmują celowość, płynność i kontrolę jakości wyodrębnionych czynności technicznych. Obydwie te warstwy powinny być przedmiotem diagnozy umiejętności praktycznych.

Złożoność umiejętności praktycznych daje możliwość przedstawienia na naszej konferencji wielu doniesień o charakterze teoretycznym i doświadczalnym. Doniesień inwentaryzujących, porządkujących, wyjaśniających i popularyzujących osiągnięcia nauczycieli **szkolnych i akademickich** w tej dziedzinie. Stwarza pole wymiany poglądów między specjalistami różnych poziomów kształcenia praktycznego, psychologami, dydaktykami i diagnostami działającymi w PTDE.

W celu uzyskania spójności rozważań i analiz proponujemy przyjąć, że umiejętności praktyczne, rozwijane w kształceniu ogólnym i zawodowym, są zorientowane na **realną użyteczność**. Mogą to być działania komunikacyjne (mówienie, czytanie, pisanie, kodowanie informacji, ekspresja artystyczna), pomiarowe (np. mierzenie wielkości, masy, temperatury, wyznaczanie gęstości cieczy), zmieniające materialną strukturę przedmiotów (np. hodowanie roślin i zwierząt, obróbka drewna i metalu, sprężanie powietrza, usuwanie błędu konfiguracji systemu w komputerze) i wiele innych.

W kształceniu ogólnym zajęciami bezpośrednio odnoszącymi się do realnego świata są przedmioty przyrodnicze i społeczne. Przedmioty te – obok języka ojczystego, języków obcych i matematyki – stanowią współczesny kanon wykształcenia ogólnego. Ich różnorodność metodyczna jest bez wątpienia największa. Dobór treści, których znajomość jest sprawdzana na egzaminach, w obszarze umiejętności praktycznych jest niełatwy. Na przykład, ze względów organizacyjnych wiele sprawdzanych umiejętności pozostaje w warstwie intelektualnej, głównie projektowania i opracowywania (dostarczonych w zadaniu) danych. W ocenianiu wewnątrzszkolnym z pomocą w rozwiązaniu tej trudności przychodzi technologia informacyjno-komunikacyjna, która daje nauczycielom duże pole do inwencji diagnostycznej w rozmaitych przedmiotach szkolnych i akademickich.

Kluczowe znaczenie edukacyjne ma diagnozowanie umiejętności praktycznych **w kształceniu zawodowym** i w egzaminach potwierdzających kwalifikacje zawodowe, gdyż celem tego kształcenia jest wyposażenie uczniów i studentów w system umiejętności praktycznych niezbędnych w poszczególnych zawodach. Diagnozowanie polega tu na obserwacji próbnych działań, ocenie ich przebiegu oraz wyniku, wspomaganie rozwoju indywidualnego stylu pracy, stosownie do potrzeb społecznych i gospodarczych.

Zachęcamy do analizy **egzaminów zawodowych**, obejmującej dyskusję taksonomii osiągnięć praktycznych, trafności programowej i prognostycznej testów, organizacji prób pracy i oceniania kształtującego kompetencji absolwentów. Liczymy na to, że efektem konferencji będą nie tylko rekomendacje doskonalenia egzaminów zewnętrznych, lecz także szersza dyskusja na temat oceniania kształtującego umiejętności praktycznych w szkolnej i akademickiej pracy nauczycieli zostanie na niej zainicjowana.

**DIAGNOZOWANIE UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH
W TOKU KSZTAŁCENIA I EGZAMINOWANIA**

I. Ocenianie kształtujące umiejętności praktycznych

- IA. Psychologiczne podstawy uczenia się przez działanie (*learning by doing*)
- IB. *Od praktyki do teorii* jako droga uczenia się
- IC. Sprawdzanie i ocenianie umiejętności praktycznych podczas zajęć edukacyjnych

II. Ocenianie sumujące umiejętności praktycznych

- IIA. Ocenianie umiejętności praktycznych w egzaminach wewnątrzszkolnych
- IIB. Rzetelność i trafność pomiaru umiejętności praktycznych w egzaminach zewnętrznych
- IIC. Umiejętności praktyczne absolwentów szkół w ocenie pracodawców

III. Umiejętności nauczycieli w zakresie organizacji kształcenia praktycznego

- IIIA. Organizowanie uczenia się w praktycznym działaniu indywidualnym
- IIIB. Organizowanie uczenia się w praktycznym działaniu zespołowym
- IIIC. Organizowanie uczenia się w działaniu wspomaganym informatycznie

IV. Inne tematy z zakresu diagnostyki edukacyjnej

Problematyka poprzednich konferencji Diagnostyki Edukacyjnej:

*Diagnozowanie twórczości uczniów i nauczycieli (Kraków 2016),
Zastosowania diagnozy edukacyjnej (Bydgoszcz 2015),
Diagnozy edukacyjne. Dorobek i nowe zadania (Gdańsk 2014),
Polska edukacja w świetle diagnoz prowadzonych z różnych perspektyw badawczych (Gniezno 2013)
Regionalne i lokalne diagnozy edukacyjne (Wrocław 2012),
Ewaluacja w edukacji. Koncepcje metody, perspektywy (Kraków 2011),
Teraźniejszość i przyszłość oceniania szkolnego (Toruń 2010),
Badania międzynarodowe i wzory zagraniczne w diagnostyce edukacyjnej (Kielce 2009),
Uczenie i egzaminowanie w oczach nauczycieli (Opole 2008),
Uczenie się i egzaminowanie w oczach uczniów (Łomża 2007),
Jakość egzaminów szkolnych i etyka egzaminowania (Lublin 2006),
Metody diagnostyki (Gdańsk 2005),
Standardy wymagań i normy testowe (Kraków 2004),
Trafności pomiaru (Łódź 2003),
Ocenianie wewnątrzszkolne i zewnętrzne oraz jakość pracy szkoły (Katowice 2002),
Dawne i nowe formy egzaminowania (Wrocław 2001),
Pomiar dydaktyczny w teorii i praktyce oceniania zewnętrznego (Kraków 2001),
Diagnoza edukacyjna - oczekiwania, problemy, przykłady (Legnica 1999),
Perspektywy diagnostyki edukacyjnej (Gdańsk 1998).*

Komunikat organizacyjny nr 1

1. Tematyka XXIII Konferencji Diagnostyki Edukacyjnej to **„Diagnozowanie umiejętności praktycznych w toku kształcenia i egzaminowania”**. Wprowadzenie do tematyki Konferencji oraz listę szczegółowych zagadnień umieszczono na stronie ptde.org. Organizatorami Konferencji są: Polskie Towarzystwo Diagnostyki Edukacyjnej i Zakład Dydaktyki Chemii i Popularyzacji Nauki Uniwersytetu Łódzkiego oraz Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi i Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie. Przewodniczącym Komitetu Naukowego Konferencji jest prof. dr hab. Bolesław Niemierko a Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego – dr hab. prof. Uł. Robert Zakrzewski, Kierownik Zakładu Dydaktyki Chemii i Popularyzacji Nauki Uniwersytetu Łódzkiego.
2. Konferencja odbędzie się w Łodzi na Wydziale Chemii Uniwersytetu Łódzkiego, ul. Tamka 12. Rozpoczęcie konferencji planowane jest 22 września o godz. 9.00 (piątek), zakończenie 24 września ok. godz. 13.30 (niedziela). W piątek oprócz wykładów planowane są także zajęcia warsztatowe prowadzone przez pracowników akademickich, badaczy, doradców metodycznych kolejnym komunikacie.
3. Zgłoszenia na konferencję prosimy składać za pośrednictwem formularza zgłoszeniowego, który będzie dostępny na stronie ptde.org. Zgłoszenia będą przyjmowane – z uwzględnieniem kolejności do dnia 10 września 2017 r. Osoby, które wypełnią formularz elektroniczny otrzymają drogą mailową informację zwrotną o przyjęciu zgłoszenia.
4. Teksty referatów prosimy przesać do dnia 1 lipca 2017 r. na adres: krystyna.szmigel@oke.krakow.pl. Organizatorzy konferencji nie gwarantują możliwości publikacji w monografii konferencyjnej „Diagnozowanie umiejętności praktycznych w toku kształcenia i egzaminowania” tekstów nadesłanych w późniejszym terminie. *Zasady formatowania tekstu do druku* są podane na stronie ptde.org.
5. Po dokonaniu zgłoszenia na Konferencję prosimy przesać opłatę konferencyjną w wysokości 500.00 zł na konto: POLSKIE TOWARZYSTWO DIAGNOSTYKI EDUKACYJNEJ, os. Szkolne 37, 31-978 Kraków; 58 1020 2906 0000 1702 0089 0038. Koszt udziału w Konferencji obejmuje: publikację zawierającą wystąpienia referatowe, trzy obiady, dwie kolacje; udział w warsztatach, w obradach plenarnych, w sekcjach i panelach dyskusyjnych oraz udział w towarzyszących imprezach kulturalnych. Wszystkie osoby, które wypełnią dane do zgłoszenia konferencyjnym, otrzymają rachunek za opłatę konferencyjną. Rachunki będą wystawiane sukcesywnie po wpłynięciu środków na konto PTDE i zostaną wysłane na podany w formularzu adres (prywatny lub instytucji).
6. Uczestnicy Konferencji proszeni są o dokonanie indywidualnych rezerwacji noclegów. Na stronie internetowej ptde.org podane zostaną adresy hoteli, w których wynegocjowano korzystne warunki finansowe dla uczestników konferencji.
7. Siedziba Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Edukacyjnej znajduje się pod adresem os. Szkolne 37, 31-978 Kraków (ptde@ptde.org). Informacji w sprawach organizacyjnych Konferencji udziela sekretariat Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie, tel.: 12 683 21 01; 12 683 21 02 oraz Joanna Peter: 12 683 21 39 (zgłoszenia, wpłaty).

W sprawach wymagających podejmowania niestandardowych decyzji do Państwa dyspozycji pozostaje dr Maria Krystyna Szmigel, e-mail: krystyna.szmigel@oke.krakow.pl.